

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 18 augustus 2011

MEDITATIE

Zoekt de Heere...

De profeet Zefánja profeteerde tot het tweestammenrijk van Juda en Benjamin. Hij profeteerde het komende gericht des Heeren. Juda zal in ballingschap weggevoerd worden naar Babel. De stad en tempel van Jeruzalem zullen verwoest worden. Voor die dag aanbreekt laat hij het volk nog de oproep tot bekering horen. Zefánja 2 : 1: "Doorzoekt uzelfen nauw, ja, doorzoekt nauw, gij volk, dat met geen lust bevangen wordt", Volk van Juda, ga uw afgelegde levensweg eens na met al uw ongerechtigheden.

Onderzoek uzelf toch. Gij hebt de Heere tot toorn verwekt. Uw leven is één aanklacht van zonde en schuld. "Ja, doorzoekt nauw..." Nu is er nog verzoening en vergeving te krijgen voor uw gemaakte schuld en zonde. "Gij volk, dat met geen lust bevangen wordt." Het merendeel van het volk had echter geen behoefte aan verzoening van hun schuld.

Ongerechtigheid

Geliefde lezer(es), het is alsof dezelfde woorden aan ons land en volk gericht

Zoekt den Heere, alle gij zachtmoedigen des lands. Die Zijn recht werken; zoekt zachtmoedigheid, misschien zult gij verborgen worden in den dag van de toorn des Heeren.

Zefánja 2:3

zijn. De ongerechtigheid vermenigvuldigt. De zonden stapelen zich hemeltergend op. Denk eens aan de homoparade in Amsterdam! Zie rondom u welke reclameposters allerwegen te zien zijn. Is het tot smart van ons hart, dat deze dingen in ons land gebeuren en te zien zijn? Maar zullen wij proberen dicht bij eigen hart te blijven? Zijn onze ogen al geopend voor zonde en schuld? Heeft de Heilige Geest uw hart al doorzocht? Smeek de Heere of Hij uw hart wil doorzoeken. Als de Heere onze blinde zielsogen opent, gaan we inleven dat wij gedaan hebben wat kwaad is in Zijn ogen. Dan

krijgen we met onze dadelijke zonden te doen. Dan gaan we inleven dat ons leven één aanklacht voor de Heere is. Dan wordt er een roepen uit de diepte tot God om genade geboren.

Toorn

Zefánja liet het volk niet met rust. Met ernst riep hij op tot bekering. Het besluit om Juda te verwoesten kon elk ogenblik aanbreken. Het oordeel der verharding neemt in ons Nederland hand over hand toe; daarop zal het oordeel der verwoesting volgen. De Heere laat ook ons nog toeroepen: "Eer het besluitbare (gelijk kaf gaat de dag voorbij, terwijl de hittigheid van des HEEREN toorn over ulieden nog niet komt." Onze kanttekenaren schrijven: "Dat is, eer hetgeen komt, dat van God tegen u besloten is; het besluit van God baart alsdan, als de strafoefening geschiedt." De profeet sprak niet van een jaar of maand, maar van een dag. Een dag gaat snel voorbij. Hoe snel? Gelijk kaf wegstuift door de wind. "Terwijl de hittigheid van des HEEREN toorn over ulieden nog niet komt." Gods lankmoedigheid en barmhartigheid was groot over Juda en is groot over Nederland. Gods lankmoedigheid nam een einde over Juda en neemt een einde over Nederland, maar ook in ons persoonlijk leven. "Nog niet komt..." Het komt wel! "Terwijl de dag van den toorn des HEEREN..." Gods toorn is niet te vergelijken met menselijke toorn. Gods toorn is het heilig ongenoegen over de schuld, zonden en ongerechtigheden. Geliefde lezer(es), hebben wij daar persoonlijk kennis aan gekregen?

Genadetijd

"Over ulieden nog niet komt." Tussen de aankondiging en uitvoering van Gods oordelen geeft de Heere nog genadetijd. "Zoekt den HEERE..." Dat was Zefánja's boodschap, en dat is de Evangelieboodschap tot ons allen. "Zoek Mij en leef". Nu is het nog genadetijd. In Christus is nog zaligheid te vinden voor de grootste der zondaren. "Alle gij zachtmoedigen des lands." Wie zijn die zachtmoedigen?

Inhoud

- 1 Zoekt de Heere...
- 2 Evangeliseren: waar begint u aan...
- 3 Wat is uw naam?:
De namen van Gods kinderen (31)
- 4 John Owen over de groei in de heiliging (2)
- 5 Even maar...
- 6 Uit de bibliotheek
- 7 In memoriam: Mr. Clarence bleeker (1928-2011)
- 8 Boekennieuws
- 9 Kerknieuws
- 12 Berichten
- 12 Kerkdiensten

89e jaargang

Nr. 45

Gods kinderen. Dat zijn ze niet van zichzelf. Ze zijn buigzaam, nederig en ootmoedig gemaakt toen de Heere hartvernieuwende genade schonk. Bent u al zachtmoedig gemaakt? Het is een genadevrucht die uit Christus vloeit. "Neemt Mijn juk op u, en leert van... Mij, dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart; en gij zult rust vinden voor uw zielen."

Borg

"Die Zijn recht werken." Die oprecht van hart en wandel een lust krijgen om naar Zijn Woord en Wet te leven. "Zoekt gerechtigheid..." Lezer(es), wij hebben een gerechtigheid nodig om voor God te bestaan. Wij zijn door onze diepe val van alle gerechtigheid ontbloot. Wij zijn in zonden ontvangen en in ongerechtigheid geboren. Er is maar één gerechtigheid waarmee wij voor God kunnen bestaan: de

gerechtigheid van Christus. Dat wij met alle ongerechtigheid en eigengerechtigheid aan Zijn voeten leren buigen, van alle gerechtigheid ontbloot. Christus heeft Gods recht voldaan. Hij heeft als Borg de ongerechtigheden der Zijnen op Zich genomen en verzoend. Hij verwierf de gerechtigheid om naakte zondaren te bekleden met Zijn gerechtigheid. "Zoekt zachtmoedigheid..." Zoek vernedering, verootmoediging. "Misschien zult gij verborgen worden in den dag van den toorn des HEEREN." Wat zijn ze gelukkig die in Christus, de Ark der eeuwige behoudenis geborgen zijn. Geliefde lezer(es), bent u al in Christus geborgen? Nog laat de Heere de liefelijke nodiging horen: "Zoekt den HEERE..."

Urk,

ds. J. van Belzen

dan in de grote kamer van een boerderij bij Oosthuizen. 'Als ik dan op eenvoudige wijze een gedeelte van het Woord Gods uitgedragen had, vroeg ik aan de eenvoudige toehoorders (die soms een heel oud Psalmboekje nog op zolder gevonden hadden, om na jaren weer eens te gaan luisteren en zingen) of ze nog iets te vragen hadden. Ik vergeet nooit de vraag van een oud moedertje: 'Wanneer zal de Koningin weer terugkomen?'

Ze vroeg het met zulk een eenvoud en ernst dat wij des avonds in het gebed de Heere mochten smeken om te gedenken aan het verbond Gods, eertijds met prins Willem van Oranje gemaakt'.

Net als Kwantes werd Hegeman jaren later nog eens aan het voorval herinnerd. De evangelist uit Monnickendam was toen inmiddels predikant in de Gereformeerde Gemeenten. Hij stond in Paterson-Peoples Park, in het Amerikaanse New Jersey. Een groot gezin uit Nederland wilde daar ook naartoe, maar kon niemand vinden die zich borg wilde stellen voor het geval het gezin de eerste jaren financieel aan de grond zou raken.

'U hebt de groeten van mijn oude zuster uit Schardam', riep op een dag de overbuurman van de predikant. 'En toen', schreef ds. Hegeman, 'kwam het uit dat dat oude moedertje, dat de eenvoudige vraag had gedaan, nog in leven was en een rijke broer had in Amerika. En de man stelde het zo op prijs dat ik zijn zuster steeds had bezocht, dat hij het op zich nam om de familie, die hij geheel niet kende, over te laten komen'.

Reïncarnatie

Zo komen contacten in het evangelisatiewerk soms op ongedachte wijze tot stand, en hebben ze soms ongedachte gevolgen.

ds. C. Hegeman

Evangeliseren: waar begint u aan...

'Bent u daar eindelijk? Komt u binnen'. De deur ging wijd open. Evangelist J. Kwantes, altijd spraakzaam, stond nu even perplex. Deuren die snel weer dichtgingen waren voor de Alkmaarder evangelist een bekender verschijnsel.

Zonder een antwoord af te wachten liep de vrouw voor hem uit naar de keuken. Daar wees ze op de ketel van de centrale verwarming. Die moest gerepareerd worden. Dat was voor de vroegere bouwvakker geen probleem. Zonder iets te zeggen, haalde hij de voorplaat eraf en binnen een kwartier was de klus geklaard.

Daarna kreeg Kwantes koffie aangeboden. 'Maar weet u eigenlijk wel waarvoor ik kom?' vroeg hij. Ze keek hem bevreed aan. 'U bent toch van het Technisch Bureau, neem ik aan?' Kwantes stelde zich voor als evangelist. De vrouw schoot in een onbedaarlijke lach. Haar man, die net thuiskwam, kreeg het verhaal ook te horen.

Toen kon Kwantes de boodschap kwijt waarvoor hij kwam. 'Vanuit de gestoorde CV hebben we een gesprek opgebouwd over de storingsen die er zijn ontstaan door de zondeval, waardoor wij als mensen, niemand uitge-

zonderd, op een heel bijzondere wijze 'in de kou' zijn komen te staan. Maar ook dat er iemand gekomen is om die storingsen op te heffen', schreef hij later.

De monteur die eerder die dag gebeld was, hoefde niets meer te doen. Negen jaar later, na de invoering van de postcodes, bedacht Kwantes dat het op 18 december was gebeurd en dat op huisnummer 29 de CV kapot was. 1829 CV. Zijn postcode.

Vraag in oorlogstijd

Aansluiten bij de leefwereld van de luisteraar en gebruikmaken van praktijkvoorbeelden is in het evangelisatiewerk steeds weer nodig. Dat had ook ds. C. Hegeman ondervonden, die dertig jaar eerder eveneens in Noord-Holland evangeliseerde. 'De Kerkeraad der Ned. Herv. Gemeente van Monnickendam heeft tot godsdienstonderwijzer aangesteld den heer C. Hegeman van Noordwijk aan Zee', had de kerkelijke pers in juni 1941 bericht. Dat gebeurde in oorlogstijd, ruim een jaar nadat de Duitsers Nederland onder de voet liepen. Hegemans taak lag vooral in de inwendige zending. In de omgeving van Purmerend evangeliseerde hij soms van huis tot huis. 's Avonds sprak hij

Kinderen

*'Zalig zijn de vreedzamen;
want zij zullen Gods kinderen genaamd worden.'*

Mattheüs 5: 9

Het is daarbij niet altijd eenvoudig te bepalen hoe groot de kloof met de leefwereld van de ander is. Zoals bij die man die voortdurend met de Bijbel bezig was, maar die ook in reïncarnatie –het herboren worden van een ziel in een ander lichaam– geloofde. Voor de vrijwilligers in het inloophuis was hij herkenbaar door zijn lange, grijze paardenstaart en zijn onafscheidelijke hondje. Met mensen had hij niet veel, maar aan zijn hond was hij verknocht, temeer omdat hij stellig geloofde dat zijn vader in zijn hond gereïncarneerd was. Toen zijn hond doodging, was hij dan ook heel verdrietig. Dat bracht hem over de drempel van het inloophuis. Hij probeerde de reïncarnatiegedachte nog Bijbels te funderen ook: 'Johannes de Doper ging heen in de geest en de kracht van Elia'.

De gesprekken met de bezoeker bleven moeizaam verlopen, al was Gods Woord hem bepaald niet vreemd. Hij liep altijd met oordopjes en een MP3-speler door de wijk, luisterend naar de Bijbel in de Statenvertaling die hij in z'n geheel(!) had ingesproken. Als hij aan de overkant van de straat een medewerker van de evangelisatiepost ontwaarde, kon hij zomaar opeens roepen: 'Ik ben bij Jacobus!'

Zijn Bijbelkennis was groter dan die van menige kerkganger. En toch... toen hij een nieuwe hond kocht, had hij opnieuw reïncarnatiegedachten over zijn vader.

Waar begint u aan...

Evangeliseren lijkt vaak moeizaam werk. 'Waar begint u aan...?', kreeg evangelist Kwantes van Alkmaarders te horen toen hij er het werk in 1970 ter hand nam. 'Ik begin niet', antwoordde Kwantes, 'maar God wil hier beginnen, om jullie te brengen op de plaats waar je nooit spijt van zult krijgen, de keuze van het smalle pad'.

Als de evangelist dan weer met de nood van zijn medemens werd geconfronteerd, werd hij innerlijk gedrongen hun de boodschap van Gods Woord te brengen.

Een diepgaand gesprek ontstond met een jonge leraar Grieks en Latijn. De Bijbel was volgens de docent niet meer dan een boek met een verouderd wereldbeeld, vol Grieks-mythologische voorstellingen. Bovendien, als er een God is, waarom grijpt Hij niet in? Waarom laat Hij zoveel onrecht toe in de wereld?

Kwantes maakte hem duidelijk wat de mens zou moeten zijn en wat hij door de zonde is geworden. 'God heeft al-

De naam 'kinderen' is een dierbare naam voor degenen, die de Heere vrezen. Het is groot om bij Gods volk te behoren. Het is troostvol om een gunstgenoot te mogen zijn. Het was een bijzonder voorrecht voor Abraham, dat hij een vriend Gods genaamd mocht worden. Maar een ieder, die kinderen heeft, weet hoe hecht de band is tussen ouder en kind.

Een kind wordt men genaamd door de geboorte. Welnu, zo zijn dit Gods kinderen omdat zij uit God zijn geboren. Men wordt geen kind Gods uit de natuurlijke geboorte. 'Hetgeen uit het vlees geboren is, dat is vlees; en hetgeen uit den Geest geboren is, dat is geest'. De Joden dachten kinderen Gods te zijn, omdat zij uit Abraham waren geboren. Maar Christus leert hen dat zij uit hun vader den duivel zijn.

Iemand blijkt een kind te zijn omdat hij de gelaatstreken en den karaktereigenschappen van de ouders vertoont. Welnu, zo worden Gods kinderen Gods beeld gelijkvormig. Het verstand wordt verlicht, de gerechtigheid vernieuwd en de heiligheid hersteld. De ware bidder leert vragen: 'Dat elk, als kind, aan U gelijk', en in zijn doen Uw beeld'nis blijkt'. Het zal duidelijk zijn dat dit kinschap nooit buiten Christus kan worden beleefd.

Een kind mag delen in de liefde van zijn ouders. Het is een ontaarde vader, die zijn kind niet bemint. En zou een vrouw haar zuigeling kunnen vergeten? Zo is er een hartelijke liefdesband tussen de Heere en zijn volk. Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind? Maar het is ook een ontaard kind dat zijn ouders niet liefheeft. Deze kinderen hebben niet over hun Vader te klagen, maar deze Vader heeft wel over Zijn kinderen te klagen. Het is een wonder dat zulke verloren zonen niet worden weggezonden als zij boetvaardig wederkeren.

De naam 'kind' is niet alleen een vertederende, maar ook een verootmoedigende naam. Deze naam vormt in de Schrift ook een tegenstelling met 'de wijzen en verstandigen'. Het kinschap wordt beleefd in kinderlijke onwetendheid en geoefend in kinderlijke afhankelijkheid. Zo'n kind leest niet de Vader de les, maar het ontvangt de troost van het kinschap als het zich als een kind gedraagt.

Tenslotte, een kind is ook welkom in het huis van zijn ouders. Zo wacht Gods kinderen straks een plaats in 'het huis des Vaders' met de vele woningen. Ja, dan zal blijken dat de eeuwige God hun een woning is.

Deze naam wordt hier door Christus aan de vreedzamen gegeven. Van nature is een mens niet vreedzaam. Alleen de nieuwe geboorte herstelt deze deugd en verbreekt de natuurlijke vijandschap. De vreedzamen zullen Gods kinderen genaamd worden. Dat wil niet zeggen dat zij zichzelf zo noemen, want dit maakt vaak de strijd uit in het leven van Gods kinderen. Er wordt soms zo heel oppervlakkig over gesproken, maar Gods kinderen leren dat het nodig is om de 'Geest der aanneming tot kinderen' te ontvangen, door welke wij roepen 'Abba Vader'.

Nunspeet, ds. A. Schot

les zeer goed geschapen, maar wat de wereld nu is, dat hebben wij ervan gemaakt'.

Met grote ogen keek de leraar hem aan: 'Dus ik ben medeplichtig aan de ellende in deze wereld? En dat durft u zomaar tegen mij te zeggen?'

'Ja', zei Kwantes, 'de hele schepping kraakt onder uw en onze voeten. Wij moeten bekeerd worden, anders gaan we voor eeuwig verloren. We leven van nature in de blindheid van het ongelof. Het is onmogelijk om de dingen in het juiste licht te zien. Uw en mijn ogen moeten worden geopend door de Heere Zelf, door Zijn Geest'.

'Zwijgend en met gebogen hoofd ging hij weg, en we wisten dat wij de grens van zijn geduld hadden bereikt', schreef Kwantes. 'Een paar dagen later kwamen we elkaar weer tegen. Hij kon geen zijstraat meer inschieten.

'Hoe gaat het?' was mijn vraag. 'Ik

verzoek u niet meer over deze dingen te spreken tegen mij, want ik wil van-nacht weer rustig slapen.' Hij wilde, zoals velen, met rust worden gelaten. Waarom worden zulke mensen, die beweren toch nergens in te geloven, eigenlijk onrustig? De ongelovige mens is diep in zijn of haar hart echt niet zo zeker, van-dat-er-niets-bestaat. De mens wil de Waarheid niet horen.

Met deze vriend ben ik nog niet klaar. Bij een ontmoeting op straat stelt hij soms vluchtig een vraag. Alles gaat in ons werk niet in één keer. We hebben ervaren dat sommigen na jaren pas onder het Woord kwamen. Wij moeten niet vergeten dat zulke mensen heel wat moeten overwinnen. Wat wij van jongsaf hebben geleerd, moeten anderen op oudere leeftijd pas leren'.

Scherpenzeel,

L. Vogelaar

loof heeft ervaren. Dit gebeurde toen Owen 'bij geval' kwam in een kerkje waar een voor hem onbekende prediker preekte over 'Waarom zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen?' Door de Heere werd Owen persoonlijk verzekerd en mocht hij het getuigenis van de Heilige Geest ervaren dat hij een kind van God was. Het is opvallend dat twee eeuwen later Spurgeon eenzelfde ervaring had.

Toch kunnen we in het boek *Pneumatologia* zelf niet vinden dat Owen een verband legt tussen wat hij ervaren heeft en wat hij schrijft. Er ligt ook dertig jaar tussen deze gebeurtenis en het schrijven van het boek. We moeten constateren dat Owen over het algemeen weinig van zijn innerlijk leven bloot geeft. Wel kunnen we tussen de regels door merken dat hij met een zekere passie spreekt over zijn onderwerp, maar we komen geen beschrijvingen tegen van hoe en wat hij zelf beleefd heeft.

Het is opvallend dat A. Kuyper in zijn driedelig werk *Het werk van de Heilige Geest* (1888) uitgaat van het boek *Pneumatologia* van Owen. In zijn voorrede noemt hij alle werken van Owen en hij blijkt ze ook gelezen en verwerkt te hebben in zijn theologische opvattingen. Het is wel van belang te zien dat Kuyper Owen leest vanuit zijn eigen optiek. Kuyper was gegrepen door de leer van Á Lasco met betrekking tot de visie op de kerk als instituut. Alles draait om de kerk en daaraan is de gelovige organisch verbonden.

De historicus A.J. Rasker geeft aan dat Kuyper heel zijn leven gedacht en gewerkt heeft vanuit dit kerkbegrip. Ook in zijn opvattingen over de veronderstelde wedergeboorte laat Kuyper zien dat hij deze leer voorstond omdat (doop)leden lid waren van de kerk. Daarom was er helaas geen belangstelling voor een individueel doorleefde wedergeboorte en werd dit vaak als mystiek aangemerkt. Dat komen we ook tegen in de *Stonlezingen* (1898) van Kuyper. Met name in lezing twee over de religie is dat het geval.

Het is niet onze bedoeling het hele boek *Pneumatologia* te behandelen. We willen ons alleen richten op de visie van Owen op de groei in de heiliging. P. de Vries heeft in zijn dissertatie over Owen (*Die mij heeft liefgehad*, 1999) weinig aandacht geschonken aan dit aspect. Alleen in een voetnoot (blz. 309) geeft hij aan dat Owen over de groei in de heiliging behartigenswaardige woorden heeft gesproken.

2

John Owen over de groei in de heiliging

Bij de bespreking over het onderwerp van de groei in de heiliging willen we luisteren naar de uitleg die Owen daarover geeft in Pneumatologia. Wie was John Owen eigenlijk?

We kunnen hem met recht de belangrijkste theoloog noemen in de Engelse theologie. Hij leefde van 1616 tot 1683. In zijn dagen was de kerk van Engeland, de Anglicaanse Kerk, in zekere zin onder de invloed gekomen van de leer van de Reformatie. De genadeleer werd dus officieel erkend en we kunnen spreken van bepaalde calvinistische opvattingen. In de praktijk werden daar veel aanpassingen aan gedaan, waardoor bij voorbeeld de leer van de vrije wil steeds meer naar voren kwam.

Owens eerste publicatie *A Display of Arminianism* (1643) is een verdediging van de reformatorische opvattingen van de vrije genade tegenover het oprukkende arminianisme. Onmiskenbaar speelt bij Owen deze verdediging tegen de leer van de vrije wil een grote rol in al zijn boeken. Ook bij zijn beschrijving van de leer van de Heilige Geest waarschuwt hij tegen

de aanhangers van de arminiaanse leer. Owen heeft zijn krachten gegeven in de dienst van de Heere, vooral in het wetenschappelijk bestuderen van theologische onderwerpen, in het schrijven van boeken en het geven van colleges.

In de Engelstalige wereld is John Owen nog steeds van betekenis. Evangelicale theologen die momenteel op zoek gaan naar hun geestelijke wortels, komen vaak bij Owen terecht. Als voorbeeld noem ik het boek van J.I. Packer *Among Gods Giants* (1991), waarin hij met ere de naam en het werk van Owen noemt.

Als Owen zijn boek *Pneumatologia* (*Over de Heilige Geest*) schrijft is hij 58 jaar oud. Het is een gerijpt boek waarin hij de leer over de Heilige Geest uitlegt. In totaal zes boeken heeft hij nodig om alles te schrijven over de persoon en het werk van de Heilige Geest. In de uitgave van zijn werken (*The Works of John Owen*) is geheel deel 3 (boek 1 t/m 5) daaraan gewijd en in deel 4 is boek 6 opgenomen.

Zijn biograaf P. Toon geeft aan dat Owen dit werk pas kon schrijven nadat hij de verzekering van zijn ge-

Hij geeft dan alleen dit citaat: 'Heilig zijn is noodzakelijk, weten het te zijn kan een verzoeking zijn'. Owen heeft echter nog veel meer behartigenswaardige woorden gesproken. Daar gaan we ons dus verder wat in verdiepen.

Eerst nog iets over het woordgebruik. Spreken we nu over 'groei in de heiliging', of moeten we het 'wasdom' noemen? Voor velen is dit geen vraag meer. Waar in de Statenvertaling en andere Nederlandse vertalingen nog het woord 'wasdom' wordt gebruikt, is in hedendaagse vertalingen consequent het woord 'groei' gebruikt. Terecht kan aangevoerd worden dat het woord 'wassen' en 'opwas' niet vaak meer gebruikt wordt in onze tijd. We spreken gewoonlijk meer over 'groei'.

Persoonlijk vind ik het niet nodig om oude woorden te conserveren omdat ze oud zijn. Toch vind ik het jammer dat de betekenis van woorden vaak wel in het geding is en dat dit weinig beseft wordt. Bij het woord 'wassen'

Gods kinderen kunnen uitsluitend dankzij Gods genade groeien in de kennis en de genade.

en 'opwas' ligt de nadruk op de passieve kant, het afhankelijk zijn van God. Wie kan er immers van zichzelf 'wassen' en 'toenemen'? Welke boer kan de wasdom van zijn gewas ga-

randeren? Het gebruik van het woord 'groei' kan de indruk wekken dat het een proces is dat we zelf moeten bewerkstelligen. Als we het woord 'groei' gebruiken, dan is dat op zichzelf niet verkeerd, maar het is niet ondenkbaar dat arminiaanse invloeden op dit terrein naar voren komen.

Zelf kies ik in deze artikelen toch voor het woord 'groei', omdat de Engelstalige theologie dat ook doet. De Westminster Confessie spreekt in artikel III ('over de heiligmaking') dat de heiligen kunnen groeien in genade en volmaakte heiliging in de vreze Gods.'grow in grace, perfecting holiness in the fear of God'.

Gods kinderen kunnen uitsluitend dankzij Gods genade groeien in de kennis en de genade. Ze kunnen ook

Even maar...

Ons eigen meetlatje

In de belijdenis spreekt de kerk der eeuwen de Heilige Schrift eerbiedig en gehoorzaam na. Met de belijdenis spreken we samen met de kerk der eeuwen hetzelfde uit, in leer en leven. Wanneer we geloofsbelijdenis afleggen spreken we daarmee voor God en mensen uit, dat onze opvattingen en levensopenbaring zullen zijn in gehoorzaamheid aan de Schrift en dus ook aan de belijdenis. Wanneer we laten dopen, beloven we in overeenstemming met de Schrift, onze belijdenis en de leer der kerk te zullen handelen, spreken en wandelen. Expliciet spreken we ons in deze zin ook uit voor God en de gemeenten bij de aanvaarding van een ambt. De kerk is zuinig op haar belijdenis. De kerk kent en bemint haar. Ze kan en wil niet anders dan die handhaven. Als het goed is... Ook om te waken tegen eigenmachtig en eigenwillig Schriftgebruik zoals dit in onze individualistische tijd welig tiert. De leer van vrije genade immers heeft 'de bruid van Christus altijd als een schat van onwaardeerbare prijs met tederheid bemind en standvastiglijk verdedigd. En dat zij dit ook voortaan doe, zal God bezorgen; tegen Denwelken geen raad geldt, noch enig geweld iets

vermag. Welken enigen God, Vader, Zoon en Heilige Geest zij eer en heerlijkheid in eeuwigheid. Amen (DL 3\4,15)'.
Om een praktisch voorbeeld te noemen. De belijdenis spreekt in onze Dordtse Leerregels zo duidelijk over de totale verlorenheid van de mens, het particuliere van de verzoening met God door Christus en over het feit, dat Christus alleen voor de uitverkorenen is gestorven. En hoe een zondaar door soevereine, wederbarende genade tot de Middelaar komt en bij Hem blijft. Om maar enkele kernzaken te noemen.

Wanneer we op dit soort zaken bevraagd worden, kunnen en mogen we dat niet áf doen met 'dogmatisch pluizen' en dat 'we niet moeten meten met ons eigen meetlatje'. Of met de wedervraag: 'moet het altijd zo uitgebalanceerd reformatorisch?'. Dit kan zo niet. Dit mag echt niet. Zo spreken we toch niet over onze belijdenis? Zo gaan we niet met onze eden om.

De kerk kan deze ondermijning van de belijdenis niet tolereren, want dan gaat het van kwaad tot erger. Dat heeft de kerkgeschiedenis bewezen. Dat bewijst de huidige praktijk van het kerkelijk leven. We kunnen niet te zuinig

zijn op het getuigenis van de kerk der eeuwen. Op de geestelijke band met ons Godvruchtig voorgelacht. Voor hart en huis, voor gemeente(n) en samenleving. Laten we toch biddend waakzaam zijn bij het kostbare pand van onze confessie en op elkaar acht hebben! Wanneer we daar niet meer achterstaan en dit niet 'geloven met het hart en belijden met de mond (NGB 1)' plaatsen we onszelf eigenlijk buiten de gemeenschap van de kerk, waarbinnen we ons vrijwillig en van harte aan de belijdenis verbonden. Dan zijn er slechts twee mogelijkheden: hierop terugkomen, en dat van harte. Of ons afgelegde jawoord herroepen en kerkelijk de flexibele ruimte in leer en leven elders zoeken, waar helaas in wezen alles kan en alles mag wat de belijdenis weerspreekt. Dan is onze kerkelijke gemeenschap in de onvoorwaardelijke band met de belijdenis schijnbaar te eng geworden..... Het eerste is van harte te hopen. Want het gaat niet slechts om een 'eigen meetlatje', maar om de gouden standaard van de waarheid die we hoog, heel hoog begeren te houden. En dat vanuit het diepst van ons hart!

v.a.

komen tot een volmaaktheid, maar die volkomen heiligheid is pas in het hiernamaals. Ter vergelijking, Petrus spreekt ook over deze opwas: 'Maar wast op in de genade en kennis van onzen Heere en Zaligmaker Jezus Christus (2 Petr. 3:18). De Engelse vertaling, de King James version, spreekt hier over 'but grow in grace'. Ik volg dus de manier van verwoording van

de Westminster Confessie die ook door Owen gebruikt wordt, en kies voor het begrip 'groeï in de heiliging'. Dat Owen wel degelijk weet heeft van arminianen die dit woord 'groeïen' verkeerd gebruiken, zal de volgende keer wel blijken.
(wordt vervolgd)

Bodegraven,

drs. J.P. Proos

Uit de bibliotheek

Het is al een paar jaar geleden dat diaken Verheul uit Benthuizen vroeg naar een berijming van de Psalmen van Jacobus Revius. Dhr. Verheul zocht nl. 'De CL Psalmen Davids, Eerst in Nederlantschen dichte gebracht Door Petrum Dathenum, Ende nu in sin ende rijmen gebetert Door Jacobum Revium'. Na enig zoekwerk moesten wij hem antwoorden dat deze uitgave helaas niet in de bibliotheek aanwezig was. Jammer, want we hadden hem graag geholpen.

Kort geleden bezocht de kerkenraad van Benthuizen, samen met de vrouwen van de kerkenraadsleden, de Theologische School. Het was een fijne avond die werd afgesloten door de hierboven genoemde vragensteller, broeder Verheul. Namens de kerkenraad overhandigde hij als blij van waardering en meelevens met de bibliotheek, een reprint uitgave van het boekwerkje waar hij toen naar op zoek was. Hij vertelde dat hij het zo jammer vond dat dit werkje niet in onze collectie stond, maar dat dit nu tot het verleden behoort.

Wat blijkt weer uit het bovenstaande dat er een meelevende en meedenkende achterban is. En daar zijn we blij mee. Vanuit die achterban ontvingen wij vele boeken en brochures, waarvan hieronder een verantwoording wordt weergegeven.

Nieuwe uitgaven werden naar de bibliotheek opgestuurd door:

Uitgeverij De Banier; Ds. A. Schot / Het verbrijzeld hart verheugd : Overdenkingen over Psalm 51. - E. Versteeg en G. van der Zwaan / Zijn Naam ter eer : Schetsen uit het leven van ds. J.P. Verkade (1921-2008). - Ds. P. Roos / Schapen hebben een gezicht : Schetsen over gemeente en pastoraat. - Ds. P. Molenaar / Jona : Een duif in Gods hand. - Brian Edwards / De Tien Geboden vandaag. - M. Henry /

Het teken van de doop : De betekenis & bediening van de kinderdoop. - Ds. J.T. Doornenbal / Levenskracht : Troost uit de Psalmen. - C.H. Spurgeon / Liefde en trouw. - Ds. L. Terlouw / Wie komt er vandaag? : Gedachten over ziekenbezoek. - W.H. Velema / Met verstand en hart : Christelijke ethiek in de praktijk. - Th. Watson / Leer mij Uw weg : Bijbels dagboek. - D. Rosbergen / Een gebed voor onderweg : Bijbelstudies over het 'Onze Vader'. - Ds. A.T. Vergunst / Brug naar Markus. - Ds. G.J. van Aalst, e.a. / Wegwijzer... : Bijbels dagboek voor jongeren. - Ds. M. Karens / Een dappere held : Overdenkingen over het leven van Jefta. - Ds. W. Visscher / De zeven zegelen : Overdenkingen over de Openbaringen. - J.C. Ryle / De goede strijd : serie; Graankorrels, 12. - M. Luther / Bidden met het hart : serie; Graankorrels 13. - Ds. J. Lohuis / De brief aan de Galaten : Staat dan in de vrijheid. : serie; Aan u geschreven. - Ds. J. Joppe / De brief aan Jacobus : Zijt daders des Woords : serie; Aan u geschreven. - Prof. G. Wisse / Vrije Genade : Een selectie uit zijn preken. - A. Ros / Davids soete lier : Vijf eeuwen Nederlandse psalmberijmingen.

Uitgeverij Den Hertog te Houten; Ds. J. Mijnders / De Roos van Saron : Tien preken over het Hooglied. - Div. / Bijbels Dagboek 2011 : Leven en licht. - Ds. P. van Ruitenburch / Een goede ruil : Over zalig sterven. - Ds. C. van Sliedregt / Kernteksten over: Roeping en verkiezing. Serie: Schriftwerk. - Ds. A. Noordegraaf / Kernteksten over: Hizkia. Serie: Schriftwerk. - Ds. J.T. Doornenbal / Komt tot de wateren : Overdenkingen uit Jesaja. - John Flavel / Christus aan de deur van het hart. - Ds. P. den Butter / De Lamp bleef branden : over de koningen van Juda I. - Ds. C.J. Meeuse / Een Naam boven alle naam : Bijbels dagboek over 366 namen

van de Heere Jezus. - J.P. Neven / Uw geringe vriendin : Uit het leven van Annigje Grolleman. - Ds. A. Moerkerken / Zin en mening : Een bezinning op de uitleg van de Heilige Schrift. - H.F. Kohlbrugge / Tevreden met het Lam : Zeven preken. - Ds. W. Silfhout / Gereformeerd Kerkrecht in kort bestek : toelichting op de Dordtse Kerkorde. - Ds. D. Slagboom / Belijden en beleven : Een praktische toelichting op de Nederlandse Geloofsbelijdenis. - Ds. A.C. Uitslag / Wegwijs in de wereld : De Tien Geboden als spiegel voor de gereformeerde gezindte. - Ds. C. Sonneveld / De heerlijkheid van de Koning : 52 meditaties. - Ds. C. Harinck / Christus en de christen : een bijbels antwoord op de vraag: Wat is bevindelijke kennis van Christus? - Dr. W. van 't Spijker / Leven uit de Bron : Tien psalmen nader toegelicht. - G. Baan / Leer de Bijbel kennen. Ds. K.J. Kaptein / Terug naar God : over bekering en geloof. - Ds. J.C. den Ouden / Gelovig kruisdragen : De visie van de puriteinen op kruisdragen. - Th. Boston / Nader tot U : serie; Lichtstralen uit het Woord. - R.M. McCheyne / In eeuwigheid Dezelfde : serie; Lichtstralen uit het Woord. - Ds. M. Golverdingen / Tot in het duizendste geslacht : Overdenkingen bij de Heilige Doop. - Ds. P. van Ruitenburch / Een goede ruil : Over zalig sterven. - Ds. P. van Ruitenburch / Ongetwijfeld : Als God geloof geeft. - L. Snoek : Waarom zou ik naar de kerk gaan? - Ds. W. van Gorsel / Een vaste grond : Overdenkingen over Hebrëeën 11. - M. Luther / Gij dan bidt aldus : Het Onze Vader. - A. Proos : Tijd : serie; Thema's voor tieners.

Uitgeverij De Groot Goudriaan, via dhr. P.L. Rouwendal; Ds. H. van der Ham / De minste der broederen : Uit het leven van ds. N. de Jong, ds. M. Baan, ds. P. Sneep, ds. F. Bakker en dhr. A. van Rossem. - Edward Lawrence / Verloren zonen, verwachtende ouders : Doorleefde adviezen van een puritein. - D.M. Lloyd Jones / Beproefd geloof : Het uitzicht van Psalm 73. - William Perkins / Stervenskunst : Een christelijke voorbereiding op het overlijden. - P.L. Rouwendal / Dr. C. Steenblok. - Ds. M. van de Ketterij / Esther : Bijbelzinnen. - Ds. W. Hage / Mijn troost in mijn ellende : Verklaring van de Heidelbergse Catechismus, 2 dln.

D.M.Z., via dhr. Klop; Ds. J.J. van Eckeveld, e.a. / Geroepen tot over de grenzen : zending en diaconaat van onze gemeenten : Ambtsdragersconferentie 2007. - Elise van Hoek, Burgerhart, e.a. / Nabije Naasten : Kerken actief in lokaal diaconaat. - C.P. Polderman / De kerk gepasseerd : Van kerkelijke zorg naar verzekeringscontract. **Pro Lectori te Marum,** via dhr. G. Jongasma; ds. J. Hillenius / De vrijmoedige toegang tot de troon der

genade : over Hebreëen 4 vers 16. **Bond van Vrouwenver. der Geref. Gemeenten**; ds. A. Verschuure / Ontwaakt, gij die slaapt! : Bondsdag 2010. **Stichting tot bevordering en instandhouding van de zuivere waarheid uitgaande van de Geref. Gem. in Ned.** ;

Doop en Adoptie : Toelichting op het kerkelijk standpunt van de GGiN m.b.t. de bediening van de Heilige Doop aan adoptiekinderen. **Vereniging Protestants Nederland**; E.A. de Boer (red.) / De onbekende Calvijn : Een veelkleurig portret. **Guido de Brès-Stichting**; J.A. Schippers (red.) / Heel de wereld in een snelverband : Aspecten van globalisering op waarde geschat. **Activiteitencommissie Geref. Gem. in Ned. te Terneuzen**; Jeruzalem is gebouwd vast : Dertien predi-

katies t.g.v. het 150-jarig bestaan van de Geref. Gem. in Ned. te Terneuzen. **Bond van Zondagsscholen der Geref. Gemeenten**; Verhindert hen niet : 40 jaar Bond van Zondagsscholen der Geref. Gemeenten.

Uitgeverij Middelburg; Joh. Westerbeke / Jonge Zangers, deel 9.

Stichting heruitgaven werken Guido de Brès & Gebr. Koster via dhr. A.A.Roukens; Gevangen om het Evangelie : Het verblijf van Guido de Brès in de gevangenis en de gesprekken die hij daar voerde. (Ook exemplaar voor docenten en studenten).

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Genemuiden, via dhr. H. van Dieren; E. Beens-van Schothorst / Aldaar zal gras met riet en biezen zijn : 100 jaar

geschiedenis van de Gereformeerde Gemeente Genemuiden. (Ook voor docenten en studenten). **Kerkenraad Geref. Gemeente te Kampen**, via student A.P. Baaijens; W.B. Kranendonk / Wakend aan Zijn poorten : de geschiedenis van de Gereformeerde Gemeente Kampen. **Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Elspeet**, via student P.G. Heijkamp; Ds. G. Beens / Een ootmoedig gebed van een evangeliedienaar : bevestiging. : Intrede van ds. G. van Manen op 7 januari 2009. (Ook voor de docenten en studenten). **Kerkenraad Geref. Gem. te Aalburg**; Ds. A. Hofman / Die ore heeft die hore : Brieven aan de zeven gemeenten. **Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Kootwijkkerbroek**; H. Brons / Weide vinden : 1960-2010 Gereformeerde Gemeente

IN MEMORIAM

MR. CLARENCE BLEEKER (1928-2011)

Na een ernstige ziekte kwam op woensdagmorgen 3 augustus 2011 het einde van de levensreis van mr. Clarence Bleeker, een vriend met wie we verbondenheid mochten gevoelen. Tot voor kort vervulde hij de functie van administrateur van ons kerkelijk weekblad De Saambinder in Noord-Amerika, waarin vele jaren zijn naam werd vermeld.

Clarence Bleeker was niet afkomstig uit Grand Rapids, maar werd geboren in de Mid West, waar hij op 6 september 1928 het levenslicht zag, in Sioux Center, Iowa. Daar groeide hij op en daar vond hij ook zijn levensgezellin Alyda Harskamp, met wie hij zich vestigde in Grand Rapids, Michigan. Na in het Amerikaanse leger gediend te hebben, kreeg hij een positie bij de Michigan National Bank, waar hij als vice-president diende.

25 jaar geleden ging hij met pensioen. Dat betekende echter niet dat hij zonder werk zat.

Enige jaren heeft Clarence, nog onder ds. Lamain, als ouderling de gemeente mogen dienen.

Jaren later, toen Ds. Den Boer naar Grand Rapids Covell Avenue overkwam, mocht hij dat ambt opnieuw enige jaren bekleden. Bo-

vendien heeft hij, naast zijn taak voor De Saambinder, veel werk voor de gemeenten hier als geheel mogen doen. Zo was hij administrateur van de Netherlands Reformed Book And Publishing Committee. Een synodale commissie die als taak heeft het vertalen en publiceren van verantwoorde gereformeerde geschriften. Wat een werk heeft hij, samen met zijn vrouw, daarin mogen verrichten. Nog maar kort geleden werd bijv. ds. Hoogerlands Catechismus vertaald en uitgegeven. Een verklaring die in vele gemeenten met waardering wordt gelezen. Aan al dat werk is nu een einde gekomen. Clarence wist heel goed, dat zijn eigen werk hem nooit de zaligheid kon geven. Wat werd hij vaak bestreden en was hij met twijfel bezet aangaande het genadewerk dat God verheerlijkt in het hart van een verloren zondaar. Voor zichzelf stond hij er meest maar buiten en dat was ook zo duidelijk zichtbaar op zijn ziekbed. Vaak hebben we hem nog mogen bezoeken. En verder dan de schreeuw van de Kananese vrouw kon hij het meest niet brengen: "Heere, help mij."

Tijdens een van de laatste bezoeken, toen hij al nauwelijks meer

spreken kon, was het: Ik geloof, Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp. Geloof, maar toch nog zoveel kracht van dat ongelooft, dat hijzelf niet overwinnen kon.

De bedelaar stierf, zo hebben wij het ervaren. We hebben hem, onder veel belangstelling, mogen begraven op zaterdagmorgen met Psalm 102:17, 18 en 20-22, en daarin lag zijn leven verklaard. Op het graf hebben we nog kort gesproken over de twee soorten droefheid die in 2 Cor. 7 worden genoemd.

De overledene laat een grote lege plaats in gezin en gemeenten achter. De Heere ontferme Zich over de bedroefde weduwe en haar nageslacht en vervulle uit genade de lege plaats met Zichzelf.

En wat zou het groot zijn, als we in de gemeenten nog velen zouden zien toegedaan tot degenen die, zoals Warburton mocht zeggen van zijn teruggekeerde zoon, een plaats mogen hebben op de bedelaarslijst. Een plaats ook voor onze jeugd en onze kinderen.

Grand Rapids Covell Avenue (USA),
ds. C. Vogelaar

Kootwijkerbroek. **De Wachter Sions** via dhr. Meijering; Ds. J. Roos / Uit de pastorie : Hoe wonderbaar is Uw getuigenis, deel 5. **Boekhandel de Roo te Zwijndrecht**; Ds. C. Smits / Sions wonderlijke verlossing : Tien predikaties. - Ds. C. Smits / Verzoening door voldoening : Tien predikaties. - Ds. Joh. Barueth / De rijke man en Lazarus : Vier preken. - Octavius Winslow / Het werk van de Heilige Geest. **Uitgeverij De Zaaier te Aagtekerke**; Ds. J.J. van Ekeveld e.a. / Een zaaier ging uit ..., bundel 30.

Ook ontvingen wij uit handen van auteurs:

- Een masterscriptie; Leen Treur / Het gereformeerd Piëtisme en de classis Tiel in de Gouden Eeuw : Een kerkhistorisch onderzoek naar de invloeden van het gereformeerd Piëtisme en de Nadere Reformatie binnen de classis Tiel in de zeventiende eeuw.

- Een kerkhistorisch boekwerk; F.J. de Kok 'Gij alleen de eer : Historie van de Geref. Gem. te Borssele.

- Een prekenbundel; Ds. A. Verschuure / Ten dode of ten leven : zeven preken.

- Eigenhandig geschrift van dhr. Gerrit Demper / door C. Demper

Boeken en brochures hebben wij ontvangen van: Fam. T. te S. via schoonzoon A.J. B / L.P. de P. / J. G. te H. / P. de B. en Fam. V. te H.I.A. via stud. Van Ruitenburg / Dhr. L. te G. via Hoekman / Fam. K. de B. via ds. J. v. Belzen / N.N. via ds. W. Silfhout / C. J. te A. / Echtpaar N.N. te 's-G. / Fam. V. via J. Tollenaar / Fam. P. te R. / Dhr. L. de J. te W. via ds. M. Karens / Boekhandel Verboom te M. / Fam. S. uit Canada / N.N. te V. via ds. C.G. Vreugdenhil / ds. M. G. te W. / Fam. v. D. te R. / Fam. O. te G. / E. V. via stud. v. Zetten / N.N. (3x) / Nalatenschap Mevr. G. via stud. A.P. Baaijens / Fam. C. A. te R. / Fam. J. H. te 's-G. / N.N. en F. te M. via stud. Janse / N.N. via stud. A.P. Baaijens / Mevr. S. te E. / L. V. te S. / J. J. te N. via ds. A. Schot. / L.J. G. te Y.

Financiële giften (contant of via **rek. nr. 3372627**) zijn ontvangen van: J.P. te W. / N.N. / Vrouw.Ver. Dorcas te Elspeet (€ 100) / Ouderen GG Apeldoorn i.v.m. lezing A.P. Baaijens (€ 275) / Leidinggevende JV Opheusden (€ 500) / JV+16 uit Lisse (€ 100) / Lidmatenkring Goes (€ 147.40) / Vriendenkring Beekbergen (€ 50) / Vrouw.Ver. Tryfosa te R'dam-IJsselmonde (€ 200) / G. v. Z. te K. 2x / Geref. Gem. Aagtekerke i.v.m. lezing dhr. J. Mastenbroek (€ 260) / JV+16 Elspeet (€ 100) / Ouderen uit Vlissingen (€ 174.38) / Vrouw.Ver. Opheusden (€ 125) / Kerkenraad Geref.Gem. te Nunspeet (€ 500) / Mevr. J. L. te R. / Vrouw.Ver. Geldermalsen (€ 150) / Fam. G.H. K. te R. / Vrouw.Ver. te Leiderdorp (€ 200) / Oude-

ren en kerkenraad Geref. Gem. Dordrecht (€ 480) / Dhr. J. G. te H. / v.d. V. 's-G. / S. te A. / Ouderen Geref. Gem. te Woerden (€ 100) / Dhr. K. via stud. C. v. Ruitenburg / Ouderen Geref. Gem. Gouda (€ 150) / V. te G. / Fam. U. te A. / B. te A. / J.E. W. te G. / L.A. B. te N. / S.A. P. / Bestuur Vrouwenbond Geref. Gem. (€ 150) / R. de B. te G. / Kerkenraad Geref. Gem. te Werkendam (€ 250) / Vrouw.Ver. Rijssen Zuid (€ 327.40) / Kerkenraad Geref. Gem. Wijk & Aalburg (€ 250) / Collecte Poortvliet i.v.m. lezing J. Mastenbroek (€ 200) /

JV+16 uit Alblasserdam (€ 94.20) / JV te Veen (€ 2500 voor het orgel).

Uit bovenstaande kunt u opmaken dat de Bibliotheek van de Theologische School in Rotterdam niet vergeten is. Nu hopen we wel dat dit zo mag blijven, want ook de bibliotheek heeft met de laatste verbouwing veel kosten moeten maken. Alle gevers en geefsters heel hartelijk dank.

Rotterdam,

M. Bal

BOEKENNIEUWS

“Jong zijn in twee werelden (leven als Daniël en zijn vrienden)”;
ds. B. Labee; uitg. Den Hertog, Houten; ISBN 978 9033 123 429;
126 blz., 12,50.

De eerste pennenvrucht van ds. B. Labee, “Jong zijn in twee werelden”, is ontstaan naar aanleiding van een serie preken die hij gehouden heeft in de gemeente van Tricht-Geldermalsen. De eerste zes hoofdstukken van het Bijbelboek Daniël vertonen treffende overeenkomsten met de tijd waarin wij leven. Op een aansprekende manier tekent onze broeder het leven van de ‘vier jongens met blauw bloed’ in de toenmalige wereldstad Babel. Vier jongens die enerzijds voluit ‘wereldburger’ waren en zich anderzijds door genade een ‘hemelburger’ mochten weten.

De spanning van het leven in twee werelden is op bijna iedere bladzijde terug te vinden. De vraag, die als een rode draad door dit boek loopt, is: hoe kun je nu in deze wereld, die leeg is van God en vol van duivelse verleiding, een plaats innemen en tegelijk de vrede des Heeren beoefenen? Eerbiedig luisterend naar de Schrift probeert ds. Labee daar antwoord op te geven. Dan blijkt hoe verrassend actueel Gods Woord is.

Toch is dit niet de enige waarde van dit boek. Al lezend proef je het verlangen van de schrijver om in, voor onze jongeren begrijpbare taal, de weg te tekenen die de Heere houdt met Zijn kinderen. Hoe Hij voor het eerst, maar ook telkens weer opnieuw plaats maakt voor genade. Vanuit de geschiedenis van de jongelingen in de vurige oven trekt ds.

Labee de volgende lijn: ‘Wat is het nodig dat jij en ik in ons leven erachter komen dat de Heere ons rechtvaardig in het vuur zou moeten werpen. Dat is de hel, het onuitblusselijk vuur, waarover de Bijbel spreekt. (...) Als de Heere in onze ziel plaats gaat maken voor Zichzelf, leren we er iets van dat God een verterend Vuur is en een eeuwige Gloed bij Wie niemand wonen kan. Maar wat wordt het wonder onbevattelijk groot als Gods Geest ons gaat leren: ‘Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe’. Niet verderve! Daarin schittert de liefde van Gods Zoon. (...) Jezus is afgedaald tot in de diepten van de hel. Dat deed Hij om Zijn kerk te verlossen. En die verlossing is zo volkomen, dat zelfs de geur van het vuur ontbreekt’.

Ieder hoofdstuk wordt afgesloten met een aantal gespreksvragen, die het boek ook bijzonder geschikt maken voor gebruik op onze verenigingen. We willen deze ‘eersteling’ uit de pastorie van Geldermalsen van harte bij u en bij jou aanbevelen!

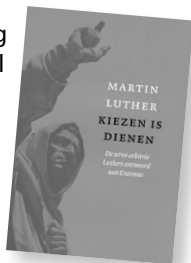
Geldermalsen,

A.T. Huijser

“Kiezen is dienen”, Maarten Luther;
uitg. Kok, Utrecht;
ISBN 978 90 435 1794 2;
416 blz.; € 34,90.

Al op de basisschool komt tijdens de lessen geschiedenis over de Reformatie de discussie aan de orde tussen Erasmus

en Luther over de vraag of de mens een vrije wil of een knechtelijke wil heeft. In 1524 kwam namelijk Erasmus' boek over dit thema uit en ruim een jaar later schrijft Luther zijn weerlegging daarop.

Dit boek van Luther is opnieuw in het Nederlands vertaald.

Hoewel het enige inspanning vraagt om Luthers stijl en manier van redeneren te volgen, is het toch ruimschoots de moeite waard om kennis te nemen van deze heldere vertaling. Niet in het minst, omdat er tot op de dag van vandaag nog steeds stemmen zijn, die eenzijdig de nadruk leggen op het kiezen van de mens of het gaan tot de Middelaar, buiten de wet en het recht van God om. Het is Luthers bedoeling niet om in de discussie met Erasmus een woordenspel te spelen. Het woord van Paulus in 2 Timotheus 4:2 overtuigde hem om te reageren: 'Predik het Woord; houd aan tijdiglijk, ontijdiglijk; wederleg, bestraf, vermaan in alle lankmoedigheid en leer'.

Het is ondoenlijk het hele boek in het kort te bespreken. Verschillende bijbelgedeelten, die Erasmus heeft aangevoerd om de vrije wil van de mens te onderstrepen, worden door Luther uitvoerig in een bijbels daglicht geplaatst:

de verharding van Farao's hart, Jacob en Ezau, de pottenbakker (Romeinen 9, Jesaja 45 en Jeremia 18).

In het laatste deel van het boek komt Luther met een eigen betoog aan de hand van de Bijbel. Zo haalt hij Johannes 3 aan en stelt hij de vraag of Nicodemus' gaan naar de Heere Jezus geen bewijs is van zijn eigen wil om God te zoeken. Kernachtig antwoordt Luther dan: 'Maar zie hem nu stranden. Christus leert hem dat de wedergeboorte de ware weg naar het heil is. Hij hoort dat aan. Erkent hij nu deze weg ook of zegt hij: ja, daar heb ik naar gezocht? Nee, hij schrikt er zozeer voor terug en het brengt hem zo van zijn stuk, dat hij niet alleen zegt dat hij het niet begrijpt, maar het zelfs verontwaardigd van de hand wijst, als iets onmogelijks. (...) Belijdt Paulus niet dat het een wijsheid is, die in een geheime nis verborgen ligt: wel door de profeten voorgezegd, maar pas door het evangelie geopenbaard, zodat de wereld er in alle eeuwen nooit van gehoord had en geen weet van had?'

De bede voor Erasmus, waarmee Luther zijn boek besluit, moge voor elke lezer gelden: 'De Heere nu, om Wiens zaak het hier gaat, moge u licht schenken en van u een klein vat maken tot zijn eer en heerlijkheid'.

Elspeet,

F.A. van Hartingsveldt

3. Sprekende over de Heere; 4. Geleerd door de Heere. Ineens staat Elia daar voor het aangezicht van Achab. Zijn afkomst blijft voor ons verborgen. Een mens als alle andere mensen. In zichzelf een Adamskind is hij gezonden door de Heere tot Achab. Toch is hij verwaardigd om door genade te mogen dienen in Gods koninkrijk. Onbekwaam in zichzelf, maar niet onbevoegd. Om een boodschap van de Heere te brengen aan Achab en Israël. Het is nodig om te weten geroepen te zijn tot Gods wonderbaar licht. Nodig om te weten geroepen te zijn, uitgestoten te zijn, gezonden te zijn naar deze gemeente.

Elia, en al Gods knechten, staan allereerst voor het aangezicht van de Heere. Hij heeft een boodschap van de Heere voor Achab en het volk. Een wonder als de Heere een dienaar geeft met een boodschap van Hem. Daarom hoeft Elia niet te vrezen want hij komt, gezonden met de boodschap van Gods Woord. Dan zorgt de Heere ervoor dat het Woord zal doen hetgeen Hem behaagt. Alles tot Zijn eer. Elia beseft te staan voor Gods aangezicht. Dat geeft vrijmoedigheid om te spreken. Er ligt ook iets ontzaglijks in. Het werk van Gods knechten moet altijd gebeuren voor het aangezicht van de Heere. Wie zal voor Zijn aangezicht rechtvaardig zijn? Dan wordt ieder in de gemeente, persoonlijk, in de prediking (en in de bezoeken) gesteld voor het aangezicht van de Heere. Dat is de ernst van de prediking. "Voor Wiens aangezicht ik sta" wijst ook op de gewilligheid waarmee Elia en al Gods knechten, in gehoorzaamheid hun werk mogen doen. Getrouw. Dat kan alleen in een stervende weg waarin het oog mag zijn op de Meerdere van Elia, die getrouwe Ambtsdrager Die altijd staat voor het aangezicht Gods.

Wat is de boodschap die gebracht moet worden? Allereerst het oordeel, maar ook verlossing in de weg van schuld belijden. Dat mijn zonden Gods straf rechtvaardigen. Een hartelijk buigen onder de Heere. Het eens worden met Zijn straf. En dat alleen in die weg, verlossing, Gods genadige zegen, door ons ontvangen kan worden. Dat is de opdracht van elke dienaar des Woords.

Tenslotte wordt Elia apart genomen door de Heere. Weggenomen uit zijn gemeente. Hij zal zes maanden lang persoonlijk en ambtelijk onderwijs krijgen. Allereerst moet Elia leren dat de Heere Zijn knecht niet nodig heeft. Vervolgens heeft Elia daar maar één ding kunnen doen: Bid-den voor zijn volk. Ook moet Elia leren het elke dag weer te verwachten van de Heere.

Na zes maanden staat Elia bij de beek waarin het water steeds maar zakt en de

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEDANKT

Voor Norwich (Canada):
ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord.

■ BEVESTIGING/INTREDE

DS. D. DE WIT TE BARNEVELD-C

Op **woensdag 31 augustus** zal ds. D. de Wit aan de gemeente van Barneveld-Centrum worden verbonden. De bevestigingsdienst, die geleid zal worden door ds. B.J. van Boven, vangt aan om 14.00 uur, terwijl de intrededienst zal aanvangen om 19.00 uur. Beide diensten zullen worden gehouden in de kerk van de Gerref. Gemeente in Nederland "De Hoek-

steen" aan de Vellerselaan te Barneveld.

Kerkenraad

Ger. Gem. Barneveld-Centrum.

■ BEVESTIGING/INTREDE DS. A.A. BRUGGE TE EDE

30 juni 2011 was een bijzondere dag voor de gemeente van Ede. Op die dag mocht de gemeente voor het eerst een eigen herder en leraar ontvangen in de persoon van ds. A.A. Brugge. In de bevestigingsdienst bediende ds. A. Verschuure het Woord uit 1 Koningen 17:1-7. Het thema van de preek was: Elia, de knecht des Heeren. 1. Gezonden door de Heere; 2. Staande voor de Heere;

beek uiteindelijk uitdroogt. Hij moet, in een stervende weg, leren van de weldaden te worden afgetrokken om gebracht te worden aan de voeten van de grote Weldoener. In zo'n stervende weg mogen Gods knechten verdwijnen en blijft er maar één ding over: en zie meer dan Elia is hier.

Na het lezen van het formulier mag ds. Brugge zich met de woorden: ja ik, van ganser harte, aan de gemeente verbinden. In de persoonlijke toespraak wijst ds. Verschuure nog op de woorden uit Psalm 143: "Uw goede Geest geleide mij in een effen land."

In de dienst waarin ds. Brugge zich aan de gemeente verbond, was 2 Korinthe 4:5 het uitgangspunt. Het thema van de preek was: De prediking van Het Woord. 1. Buigen in afhankelijkheid; 2. Verkondigen van zaligheid; 3. Geroepen tot dienstbaarheid.

In Korinthe laat God Zijn Woord verkondigen. Niet de beste, de mooiste, gemeente. Een gemeente buiten het paradijs. Maar de Heere wrocht mede. In de tweede zendbrief onderwijst Paulus de gemeente in wat het niet is, maar ook in wat het wel is. Niet de mens, de prediker, in het middelpunt, maar God en Zijn werk. Dan gaat de mens naar de achtergrond. Het gaat niet om de mens, zijn gaven en inzichten, maar het gaat om de schat die gedragen wordt in een aarden vat. Die schat mag worden verkondigd. Hoe komt Paulus aan die prediking? Die vindt zijn oorsprong in de eeuwigheid. Het Woord is vlees geworden. Paulus zegt: Wij prediken. Geroepen, bekwaam gemaakt. Als een stervende tot stervenden. Paulus wist wie hij was toen God in zijn leven kwam. Het licht ging op. In Korinthe is het Licht opgegaan. Niet om Paulus, maar om Jezus' wil.

Paulus predikt niet zichzelf maar Christus. Hij wordt gepredikt aan schepselen. Van nature wacht niemand op die boodschap. Waar het vanuit de mensen niet meer kan, kan het vanuit God. Dat is nu het wonder.

Verwacht het niet van de prediker. Verwacht het van die Ene Die is gekomen om onvoorwaardelijk te dienen. Dat geeft zelfverloochening. Hier is het buigen in afhankelijkheid. Dan gaat het niet om grote dingen. Maar om alleen Jezus Christus de Heere te mogen prediken en niet onszelf. Ondanks de tegenstand. Wat is het arm als de prediker zichzelf preekt. Alleen Gods Woord kan worden gepredikt. Gaat u met verlangen op onder de prediking van dat Woord? Dan is de inhoud van de prediking: Christus, de Gezalfdde. Uit die zalving vloeit Zijn profetie zijn voort. Dan maakt Hij plaats voor

Eén Die blinden kan, wil en zal leiden. Is daar plaats voor in uw leven?

Hij is gezalfd om zo'n onverbeterlijke te verlossen door Zijn dierbaar bloed. Dat geeft een nabij leven aan de Heere. Dan gaat de eeuwigheid zwaar wegen. Dat geeft liefde om ver bij het onwaarschijnlijke vandaan te blijven. Hij is ook Koning. Hij schrijft Zijn gezegende inzettingen in harten. Zo vergadert Hij Zijn Kerk.

Hij is Redder. Of bent u al gered? Er is maar één middel. Daar maakt Hij plaats voor. Hoe? Minder worden, de vijandschap ontdekken. Hoe doet Hij dat? Door de prediking waarin gehoord wordt dat Hij de broeders in alles gelijk geworden is, uitgenomen de zonde.

Hij is de verhoogde, de Heere. Dat is een inhoudrijke prediking. Door Woord en Geest. Dat is verkondigen van zaligheid. In het laatste gedeelte van de tekst bedoelt Paulus het dienen zoals de Heere het wil. Dan maakt de prediker zichzelf overbodig en blijft alleen de boodschap over. Dat hebben allen die in een ambt dienen nodig. Paulus kent zijn plaats. Hij weet van het "Ik ellendig mens". Paulus wenst zichzelf leeg te prediken als die schat maar blijft. Geroepen tot dienstbaarheid. Dienaar te zijn om Jezus' wil. Hij heeft volkomen gediend. Daarin werd niets gemist. Hij heeft Zijn ziel gegeven tot een rantsoen voor velen. Zijn dienen leidde door de dood tot het leven. Daarom kan het, zelfs voor de grootste van de zondaren, om Jezus' wil.

Ds. Brugge werd toegesproken door ds. F. Mulder namens de classis Barneveld en de PS Oost, ds. J. Goudriaan namens de plaatselijke kerken en door ouderling. E. van Veldhuizen namens de gemeente.

H. van Ekeveld, scriba

■ VERSLAG VERGADERING PARTICULIERE SYNODE OOST 26 MEI 2011 TE KAMPEN

Op de avond voorafgaand aan de vergadering is een bidstond gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Genemuiden. Hierin ging voor de preses van de vorige synode, ds. A. Schreuder van Rijssen-Zuid. Hij bediende het Woord uit Openb. 5:1-5. Het thema was: Het verzegelde Boek. Ds. Schreuder stond achtereenvolgens stil bij: de vraag van de engel, de smart van Johannes en de troost door de ouderlingen.

Als predikant van de roepende kerk van Genemuiden opent ds. C. Hogchem de vergadering. Hij laat zingen Ps. 68:14, leest 2 Tim. 1:1-12 en gaat voor in gebed.

Hij spreekt vervolgens een meditatief openingswoord naar aanleiding van 2 Tim 1:7.

De tijdelijk preses roept alle afgevaardigden, de deputaten art. 48 DKO van de andere Particuliere Synoden alsmede de belangstellenden een hartelijk welkom toe.

Na gehouden stemmingen wordt het moderamen als volgt samengesteld: preses ds. A. Schreuder, assessor-preses ds. A. Schot, scriba ds. F. Mulder, assessor-scriba oud. J.T. van den Berg en quaestor oud. K.H. de Heer.

Ds. J.J. Tanis en ds. M. Joosse brengen als deputaten art. 48 DKO groeten en zegenwensen over namens de PS Zuid en Zuid-West. De afgevaardigde van de PS Noord-West was om gezondheidsredenen op het laatste moment verhinderd.

Ingekomen is een brief van de Raad van Advies van de SVRO. Hierin wordt verslag gedaan van enkele ontwikkelingen sedert de fusie van de SVRO met Siloah Gehandicaptenzorg tot Sirjon Zorg. Deze nieuwe structuur zal ook consequenties hebben voor de communicatie met de kerkelijke organen. De bestaande Raad van Advies zal verdwijnen. Voorgesteld wordt te komen tot instelling van een landelijke Commissie van Advies van Sirjon, die de communicatie met de verschillende Particuliere Synoden zal onderhouden. De leden van deze commissie zullen door de Raad van Bestuur van Sirjon worden benoemd op voordracht van de onderscheidene Particuliere Synoden. Iedere classis krijgt hierin één vertegenwoordiger. Daarnaast zal voor de bestaande SVRO-locaties te Barneveld en Rijssen een plaatselijke commissie worden ingesteld waarin ook een vertegenwoordiging van de plaatselijke Gereformeerde Gemeenten is opgenomen. Voor de nieuwe commissies worden thans reglementen voorbereid die te zijner tijd aan de betrokken classes zullen worden voorgelegd.

Bij de bespreking van deze voorstellen wordt opgemerkt dat de bestaande Raad van Advies over enkele bevoegdheden beschikt met het oog op de bewaking van de identiteit, zoals het recht van advies met betrekking tot bepaalde benoemingen. De vergadering is van oordeel dat deze bevoegdheden ook in de nieuwe structuur behouden zouden moeten blijven; bij de inrichting van de nieuwe landelijke commissie zou hiermee dan ook rekening moeten worden gehouden. Voorts wordt bepleit dat de commissies voor de plaatselijke instellingen ook zullen communiceren met de desbetreffende classes, omdat deze instellingen immers een regionale functie hebben. De aanwezige leden van de Raad van Advies

zeggen toe deze opmerkingen te zullen meenemen bij de voorbereiding van de reglementen.

Het rapport van de Stichting tot Financiële Hulpverlening aan instellingen in de Particuliere Synode Oost, alsmede de jaarrekening van deze Stichting over 2010 worden goedgekeurd. Op alle gemeenten wordt een beroep gedaan de Stichting financieel te blijven gedenken. Bij het punt benoemingen worden in de vacatures voor secundus-deputaat art. 48 DKO en art. 49 DKO, ontstaan door het aanstaande vertrek van ds. C. Vogelaar, na stemming benoemd ds. K. Boeder, respectievelijk ds. C. Hogchem. De overige primi- en secundi-deputaten art. 48 en 49 worden bij acclamatie herbenoemd.

Wat betreft de Stichting tot Financiële Hulpverlening aan instellingen in de PS Oost worden op voordracht van de desbetreffende classes tot bestuurslid herbenoemd de brs. K. Hop, E.G. Polinder en A. Groothedde.

De classis Kampen heeft ter bespreking ingezonden een voorstel om een kanselboodschap te doen uitgaan voor de gemeenten binnen het ressort van de PS met een ernstige en bewogen oproep tot bekering vanwege de vloedgolf van wereldgelijkvormigheid in kleding, haardracht en levensstijl die onze gemeenten binnenstroomt. In de toelichting op dit voorstel wordt onderstreept dat in de boodschap ook droefheid zou moeten doorklinken vanwege de grauwigheid over de zichtbare kerk. Daardoor komt de jeugd zo weinig in aanraking met leesbare brieven. Zo zou de kanselboodschap tevens het karakter moeten krijgen van een ootmoedige schuldbelijdenis waarbij ook de ambtsdragers de hand in eigen boezem steken.

Dit voorstel leidt tot een brede bespreking. Daarbij komt naar voren dat de vergadering de uitgesproken zorgen volledig deelt. Ook andere zorgpunten worden benoemd, die mogelijk onderdeel van een kanselboodschap zouden kunnen uitmaken, zoals de aantasting van het Schriftgezag, de positie van het gezin en de moderne media. Gelet op het algemene karakter van de problematiek zou echter een kanselboodschap alleen voor deze PS niet voldoende recht doen aan de ernst van de situatie. Een kanselboodschap binnen één PS is overigens ook ongebruikelijk.

Daarom neemt de synode thans het principebesluit om te zijner tijd aan de eerstvolgende Generale Synode een instructie met betrekking tot een op te stellen kanselboodschap aan te bieden. Gelet op de tijdsuur tot de volgende GS

zal een voorstel daartoe eerst aan de volgend jaar te houden vergaderingen van de andere Particuliere Synoden worden voorgelegd opdat er een zo breed mogelijke bezinning op gang kan komen. Het moderamen wordt gemachtigd zich namens de synode bij brief hierover tot de andere synoden te richten. Na rapportage van deputaten art. 48 DKO betreffende de bevindingen van de andere synoden zal dan de definitieve instructie ten behoeve van de GS kunnen worden opgesteld.

De gemeente Rijssen-Noord wordt aangewezen om de Synode bijeen te roepen op donderdag 24 mei 2012 te Rijssen. De bidstond zal worden gehouden op 23 mei te Rijssen-Noord. De preses van deze vergadering, ds. A. Schreuder, hoopt daarin voor te gaan.

De preses gaat over tot sluiting van de synode. Hij dankt de afgevaardigden voor de broederlijke wijze van vergaderen. Hij verzoekt ds. A. Schot te eindigen. Deze laat nog zingen Ps. 89:13 en 14 en gaat voor in dankgebed, waarna de preses de vergadering sluit.

J. T. van den Berg, assessor-scriba

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS MIDDELBURG 15 JULI 2011 TE VLISSINGEN

Ds. G.J.N. Moens opent de vergadering namens de roepende kerk van Meliskerke met het laten zingen van Ps. 119: 3. Hierna leest hij Handelingen 9:1 t/m 9 en gaat voor in gebed. Namens de roepende kerk worden in het bijzonder hartelijk welkom geheten: kandidaat R.A.M. Visser, de docenten van de Theologische School en de deputaten artikel 49 DKO. Een belangrijk punt staat op de agenda: het examen van kandidaat Visser, die het beroep naar Terneuzen heeft aangenomen.

De tijdelijke preses spreekt een kort openingswoord naar aanleiding van het voorgelezen Schriftgedeelte.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. J.J. Tanis, assessor: ds. D.W. Tuinier, quaestor: ouderling B. Sturm en scriba: ouderling S. Riemens.

Vervolgens vindt het peremptoir examen van kandidaat R.A.M. Visser plaats, nadat hij de vereiste bescheiden heeft overgelegd, die in orde worden bevonden.

Eerst examineert ds. D. de Wit in het vak exegetische over het Bijbelboek Kolossenzen.

Daarna ds. L. Blok in het vak dogmatiek, over de dogmengeschiedenis, met name de leer van de heilsweg, toegespitst op

de Reformatie en vervolgens naar aanleiding van de geschreven scriptie over de verhouding van Woord en Geest. Na een korte pauze examineert ds. W. Silfhout in het vak kerkrecht over de ambten en het toezicht op de ambten. Tenslotte ds. P. Mulder in het vak kerkgeschiedenis over de Dordtse Synode, de aanloop daar naar toe en de achtergrond daarvan.

Hierna verzoekt de preses om te zingen Ps. 43: 3.

Na gebed houdt kandidaat Visser zijn preekvoorstel n.a.v. Joh. 5: 25: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods en die ze gehoord hebben, zullen leven." Het thema is: Christus' levendmakende stem. De drie gedachten die daarna verklaard worden, zijn: 1. Klinkt op Gods tijd, 2. Richt zich tot doden, 3. Wekt tot het leven.

Na het preekvoorstel bespreken de classisafgevaardigden en de deputaten art. 49 DKO in een besloten vergadering het examen. Hierna wordt de vergadering weer voor allen toegankelijk.

De preses deelt vervolgens mede, dat de vergadering zich van harte kan vinden in het afgelegde examen. Mede gehoord hebbende het positief advies van de deputaten art. 49 DKO wordt kandidaat Visser dan ook met alle vrijmoedigheid toegelaten tot de bediening van het Woord en de sacramenten.

Ds. Tanis spreekt hem met gevoelvolle woorden toe, verwijzend naar Psalm 27: 4. De verkondiging van het Woord Gods neemt een belangrijke plaats in in het leven van een predikant. Dan kan het zijn dat de gemeente de stem des Zoons Gods hoort en dan zullen de doden horen en leven. De Heere gebruike u daarvoor. De preses sluit deze woorden af met te verwijzen naar vers 1 van Psalm 27: "De HEERE is mijn Licht en mijn Heil, voor wien zou ik vrezen? De HEERE is mijns levens Kracht, voor wien zou ik vervaard zijn?" Dat dit maar gekend en ervaren mag worden.

Vervolgens spreekt de preses een enkel woord tot de afgevaardigden en de belangstellenden uit Terneuzen. Het is een bijzonder moment voor u. Dat Zijn Naam de eer mag ontvangen en kandidaat Vis-

'Het geloof is de noodgreep van een christen, die een drenkeling is aan het touw van de woorden en van de beloften Gods. De Heilige Geest leert dat'.

Hugo Binning

ser gebruikt mag worden als een instrument voor de doden.

Op verzoek van de preses wordt kandidaat Visser staande toegezongen, Ps. 134: 3.

De bevestiging zal plaatsvinden op woensdag 21 september 2011 in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente in Nederland te Terneuzen door ds. A. Moerkerken.

De eerstvolgende vergadering zal gehouden worden op vrijdag 9 september a.s., 's avonds om half acht, te Middel-

burg-Centrum.

De preses dankt de docenten van de Theologische School voor het afnemen van het examen en de deputaten artikel 49 DKO. voor hun advies. Hij dankt de diverse curatoren voor hun aanwezigheid en belangstelling.

Ds. J. Schipper eindigt de vergadering met het laten zingen van Psalm 135:3 en dankgebed, waarna de preses de vergadering sluit.

S. Riemens, scriba

museum te Werkendam en aansluitend onze zelf meegebrachte lunch nuttigen. Om 14.00 uur maken we een rondvaart door de Werkendamse Biesbosch. De bedoeling hierbij is dat we met elkaar in contact komen op een recreatieve manier. Je kunt je in een gesprek wellicht goed herkennen bij de ander. Iedereen heeft immers met epilepsie te maken, maar op verschillende manieren. We hopen je te kunnen verwelkomen!

Datum: zaterdag 10 september, van 11.00-15.30 uur

Adres: Hilweg 2, Werkendam

Kosten: De kosten voor deze eerste activiteit voor jongeren met epilepsie zijn € 7,50 p.p. Voor jongeren die zelf lid zijn van Helpende Handen of Op weg met de ander is deelname gratis.

Meer informatie en/of aanmelden (vóór 3 september): epilepsie@helpendehanden.nl of 0345-78 51 90 (familie Bos).

BERICHTEN

■ STUDEREN AAN DE HBO-OPLEIDING VAN DE CGO?

We hebben nog cursusplaatsen beschikbaar voor snelle beslissers. U kunt opgeleid worden voor **docent godsdienst of kerkelijk werker**, met bijvoorbeeld specialisatie jeugdwerk, evangelisatie, zending of verzorgingstehuis. We hebben ook een algemene variant. U volgt dan alleen de theologische vakken.

U kunt folders en een inschrijfformulier vinden op de website www.cgo.nu. Telefonisch contact is mogelijk via secretariaat: 0113-342356.

U kunt ook nog inschrijven voor een cursus **Hebreeuws en/of Grieks**. Beide cursussen duren twee jaar en worden gegeven op woensdagavonden.

Informatie voor Grieks en Hebreeuws bij mw. drs. C.J.J. Clements, tel. 0182-531522, e-mail cjj@solcon.nl

De cursussen worden gegeven in Gouda.

■ JONGERENDAG SBO/PRO HELPENDE HANDEN

Voor jongeren vanaf 17 jaar, die na het speciaal basisonderwijs naar het praktijkonderwijs gegaan zijn en in het laatste jaar zitten of al ouder zijn en werken, organiseert Helpende Handen een jongerendag in Zeeland. We gaan die dag naar Vlissingen en naar Nieuwvliet waar allerlei oudere boerenspelletjes worden gedaan. Na afloop eten we samen in de Stationsrestauratie.

Zie www.helpendehanden.nl/sbopro.

Datum: zaterdag 17 september, van 10.00-19.00 uur

Plaats: Vlissingen en Nieuwvliet

Kosten: Als je in het laatste jaar van de PRO-school zit, kost het € 10,- en als je werkt € 15,-

Meer informatie: Wil je ook een uitnodiging of meer informatie ontvangen? Stuur dan een e-mail naar info@helpendehanden.nl of bel 0348 48 99 70.

Aanmelden: vóór 1 september via info@helpendehanden.nl of 0348 48.

■ OP STAP MET EPILEPSIE

De contactgroep Epilepsie van Helpende Handen organiseert een activiteit voor zelfredzame jongeren met epilepsie vanaf 18 jaar. We beginnen in het Biesbos-

■ ROMMELMARKTEN

Barendrecht

Rommelmart op **zaterdag 27 augustus**, van 9.30-14.30 uur, te organiseren door de activiteitencommissie van de Geref. Gemeente van Barendrecht. Locatie: Binnenhofplein (vóór het gemeentehuis), aldaar. De opbrengst is bestemd voor de aflossing van kerkbouwschuld.

Nieuwe-Tonge

Rommelmart op **zaterdag 20 augustus**, van 9.00-15.00 uur, vanuit de Geref. Gemeente van Nieuwe-Tonge, op het terrein rondom de kerk van die gemeente en in de Oranjestraat. Voor de kinderen zijn er verschillende activiteiten.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 21 AUGUSTUS 2011

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. C. Harinck en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 19.00 uur ds. L. Blok; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Vischer; Apeldoorn 15.00 uur ds. G. van Manen; Arnhem 9.30 en 16.00 uur ds. A.A. Brugge; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Beekbergen 19.00 uur

ds. J. Karels; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 19.00 uur ds. G. Clements; Bodegraven 10.00 uur ds. M.J. van Gelder; Boskoop 9.30 uur ds. H. Paul en 16.30 uur ds. M. Golverdingen; Breda 10.00 uur ds. M. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 15.00 uur stud. S.W. Janse; De Valk-Wekerom 9.30 en

19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 18.30 uur stud. A.T. Huijser; Dinteloord 18.30 uur stud. J. van Laar; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. J.W. Verweij; Ede (Verl. Maanderweg 33) 12.15 en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; Eindhoven 10.00 en 15.00 uur ds. R. Kattenberg; Emmeloord 18.00 uur ds. J.M. Kleppe; Enkhui-zen 10.00 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. D. de Wit; Enter 9.30 en 18.30 uur kand. R.A.M. Visser; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Goes 9.00 en 15.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00 en 18.00 uur ds. M. Joosse; 's-Gravenhage 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. J. van Rijswijk; Haamstede 10.00 en 18.30 uur kand. A.P. Baaijens; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hilversum 16.00 uur ds. B. Labee; Hoedekenskerke 14.30 uur ds. M. Golverdingen; Hoogeveen 15.30 uur ds. G. Hoogerland; Hoogvliet 19.00 uur ds. L. Terlouw; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. J.S. van der Net; Kamperland 16.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Kapelle-Biezelinge (in Sionkerk te Goes) 11.45 uur ds. C. van Krimpen en 18.00 uur leestdienst; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur stud. P.G. Heijkamp; Klaas-vaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. D.W. Tuinier; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Leerdam 15.30 uur ds. E. Bakker; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Melissant 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Middelburg-Centrum 9.30 uur ds. J.M.D. de Heer en 18.30 uur ds. C. Hogchem; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 15.30 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwdorp 14.00 uur ds. E. Hakvoort; Nieuwerkerk 9.30 en 15.30 uur ds. A.J. Gunst; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Nisse 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 14.30 uur ds. S. Maljaars; Oosterend (Texel) 10.00 en 16.00 uur leestdienst; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. C. Hogchem; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. E. Bakker; Ouddorp 14.30 uur kand. A.P. Baaijens; Oudemirdum 9.30 en 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; Poederrijen 14.30 uur ds. M. Karens; Poortugaal 9.30 en 16.00 uur ds. C. Neele; Puttershoek 15.30 uur ds. M. Joosse; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds.

F. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 uur ds. P. Mulder; Rijssen-Noord 9.30 uur ds. J. Karels en 14.30 uur ds. A. Schreuder; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 17.00 uur ds. J. Mijnders; Rotterdam-Centrum 10.00 en 17.00 uur ds. R. Boogaard; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 17.30 uur stud. S.W. Janse; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. J. Driessen; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 10.00 en 16.00 uur stud. A.T. Huijser; Sint Annaland 14.30 uur ds. G. Pater; Sint Philipsland 9.30 en 15.00 uur stud. J. van Laar; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 uur ds. W.J. Karels en 19.00 uur ds. M.J. van Gelder; Spijkenisse 14.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Stad aan 't Haringvliet 14.40 uur ds. J. Schipper; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Terwolde-De Vecht (in de Jacobus Fruytier scholengemeenschap te Apeldoorn) 9.30 en 14.30 uur ds. K. Boeder; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. B. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. G. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. J. van Belzen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. A.J. de Waard; Veenendaal 9.30 uur ds. J.M. Kleppe en 15.30 uur ds. A. Verschuure; Vlaardingen 14.30 uur ds. J.S. van der Net; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wagenin- gen 15.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30, 14.00 en 18.30 uur ds. G. Bredeweg; Westzaan 10.00 en 15.30 uur stud. C. van Ruitenburg; Wierden 9.30 uur leestdienst en 15.00 uur kand. R.A.M. Visser; Woerden 16.30 uur ds. H. Paul; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zaandam 17.30 uur stud. C. van Ruitenburg; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 16.00 uur ds. M.J. van Gelder; Zwolle 9.30 uur ds. G. Hoogerland en 19.00 uur ds. A. Schot.

■ DINSDAG 23 AUGUSTUS 2011

Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Borssele 19.30 uur ds. C. Hogchem; Brakel 19.30 uur ds. J. van Belzen; Drachten 19.30 uur ds. F. Mulder; Enter 19.30 uur ds. A. Schot; Herkingen 19.30 uur ds. P. Mulder; Kamperland 19.30 uur ds. G. Pater; Krabbendijke 19.30 uur stud. S.W. Janse; Lisse 19.45 uur ds. G. Mouw; Naaldwijk 19.45 uur ds. G. van Manen; Nieuwdorp 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Nijkerk 19.30 uur stud. C. van Ruiten- burg; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Opperdoes 19.30 uur ds. G.J.

van Aalst; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. E. Hakvoort; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Sint Annaland 19.00 uur ds. E. Bakker; Stolwijk 19.30 uur ds. A. Verschuure; Tholen 19.30 uur ds. L. Terlouw.

■ WOENSDAG 24 AUGUSTUS 2011

Andijk 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Berkenwoude 19.30 uur ds. J. Schipper; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. J. van Rijswijk; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Doetinchem 19.30 uur ds. M. Joosse; Elspeet 19.30 uur ds. W.J. Karels; Goudswaard 19.30 uur ds. J. van Belzen; Hilversum 19.45 uur ds. P. Melis; Hoogvliet 19.45 uur ds. M. Karens; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. W. Silfhout; Mijdrecht 19.30 uur ds. L. Blok; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. A.A. Brugge; Opheusden 19.30 uur ds. M. Mondria; Opperdoes 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Oude-Tonge 19.30 uur ds. E. Hakvoort; Ridderkerk 19.30 uur ds. G. Beens; Rijssen-West 19.30 uur ds. D. de Wit; Scherpenzeel 19.30 uur ds. A. Verschuure; Sint Philipsland 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Veen 19.30 uur ds. G. Pater; Woerden 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Zwijndrecht 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer.

■ DONDERDAG 25 AUGUSTUS 2011

Beekbergen 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Delft 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Leerdam 19.30 uur ds. W. Silfhout; Meeuwen 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. M. Mondria; Oosterland 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Oostvoorne 19.30 uur ds. G. Hoogerland; Ouddorp 19.30 uur stud. C. van Ruitenburg; Oudemirdum 19.30 uur ds. J. van Belzen; Sprang-Capelle 19.30 uur stud. J. van Laar; Werkendam 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer (voor de zending); Wolphaartsdijk 19.30 uur ds. A. Schot.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 21 AUGUSTUS 2011

Alkmaar ('t Wuiver 2a, Oudorp) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinses- selaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. G. v.d. Breevaart; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

Kom nazomer in **Zuna** bij Rijssen
Mooie landelijke omgeving met
veel fiets en wandelmogelijkheden
55 plus aantrekkelijke korting.
bel met 0548-512790 of kijk op
www.vakantieoordholsappel.nl

Kamers te huur in Ochten

(Kesteren) Eigen keuken
0344-643193 / 06-30007653

Bij Grevelingenmeer, **zand en zee.**
kamperen bij boerderij in de polder.
Nieuw luxe sanitair en **miva.**
Kruidenpluktuin voor u als gast.
Rust en ruimte met caravan of tent.
Kerk op loopafstand. 0187-669317
06-51326279 Grevelande.nl
fam. Lies en Beijke van der Velde

Nunspeet: de heide bloeit!

T.H. nieuwe, schone, 4 pers. chalet
a.h. water. Midweek € 250,-
Tel. 0345-558258 / 06-20999516
www.nunspeetvakantie.nl

LUNTEREN een rustig gel. gezellig ing. vak. won.

vrij wk 36,37,38 na wk 40
vanaf okt ook te huur voor langere
periode. Tel. 0318 - 461624

Last Minute 10 pers.vak. woning op de Veluwe.

Laatste week hoogseizoen nu voor
maar € 375,- (wk 35)
www.veluws-vakantiehuis.nl
0577-407319

Heerlijke een weekje er tussenuit?
Wij hebben een ruime, sfeervolle
vakantiewoning die beschikbaar
is vanaf september. Ook heel ge-
schikt voor bijv. 2 echtparen.
www.boerderijvakantiezeeland.nl
Tel: 0113-302209

TAALBUREAU ENGLISH (Bij) lessen Engels voor

scholieren en volwassenen
(Werkendam en omgeving).
Al uw **vertaalwerk** (Eng.-Ned.
en Ned.-Eng., **o.a. theologie**).
Correctiewerk Engels en tolken.
J.W. Molenaar, 06-13482103.

DE KUNST VAN HET SCHRIJVEN
VOOR AL UW TEKSTEN

THE ART OF TRANSLATION
PROFESSIONELE VERTALINGEN

WWW.BRAND-SCHOUTEN.NL BRAND & SCHOUTEN

CHRISTINA STRAAT 45
3921 BS ELST (UTR)

Er zijn nú weer kampeerplaatsen
vrijgekomen op
"DE VERBORGEN HOEK"
Vak.won. vanaf 12-09 vrij.
U bent van harte welkom!
Er is al weer héél veel geboekt voor
D.V. 2012 dus, bel niet te laat!
Fam. Wierda-Tuinier, Harich Fr.
tel. 0514-602065
www.deverborgenhoek.nl

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwend, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste **hulp** aan

kinderen, jongeren en volwassenen met o.a.:

- Relatieproblemen
- Opvoedingsvragen
- Gedragsproblemen
- Traumatische ervaring(en)
- Gezinsproblemen
- Persoonlijke problematiek
(zoals Depressie, Angst, Identiteitsvragen)
- Arbeidsproblemen
- Autisme Spectrum Stoornis

Tevens bieden wij hulp bij PGB aanvragen
en verlengen

Voor meer informatie of aanmelding:

078 - 69 32 808

Adres: Plantageweg 5, 2951 GN Alblasserdam
info@rp nederland.nl www.rpnederland.nl

**BOEDER
HERENMODE**

- businesskostuums
- ambtskleding
- trouwkostuums
- gelegenheidskleding
- rouwkleding
- koorkleding

Plein 1940 173 | Scherpenzeel
Telefoon (033) 277 01 72
www.boederherenmode.nl

Moeite met stropdas knopen?
www.stropdashulp.nl
of bel 0618156006

Verpleegkunde studente (21 jr)
zoekt **woonruimte** voor periode
van sept. t/m jan. i.v.m. stage
in Zeist. (Geen weekenden)
Mob. nr: 06-15421423

SCHOTLAND

Mooi vakantiehuis - 8 pers. + baby
Tel: 0044 1525 874429
Website: www.ansealladh.com

TE KOOP: Nieuw te bouwen
woning op 1.935 m2 vrij gelegen
grond in Terwolde-De Vecht.
Naast kerk, dicht bij ref. scholen
(BO en VO). Mooi uitzicht.
Veel inspraak mogelijk. Richtprijs
met woning van 500 m3 met dub-
bele garage ca. € 590.000,-
Bouwvergunning aanwezig.
Voor informatie: 06 43 740 176
of jbl@kliksafe.nl

"Mooi dat de **BIJBEL**
op deze school een plek heeft"

Driestar Hogeschool biedt:

- hoog aangeschreven opleidingen
- geloof verbinden met studie en beroep
- identiteit ingebed in hele opleiding

Voorlichtingsavond

26 augustus: informatieavond over de
opleiding Leraar voortgezet onderwijs

Kijk voor onze andere open dagen of een
meeloopdag op www.driestar-hogeschool.nl

Driestar hogeschool

TALENT IN ONTWIKKELING

Wonen met begeleiding in Kesteren

Nú plaats voor nieuwe bewoners

Woonvorm *Espalier* - in het Betuwse Kesteren - is een veilige woonplek met persoonlijke begeleiding voor mensen met een psychiatrisch of psychosociaal probleem. We bieden beschermd wonen vanuit een christelijke geloofsovertuiging, gericht op mensen uit de reformatorische gezindte.

Bewoners krijgen hulp bij het aanleren van vaardigheden die nodig zijn om na verloop van tijd zelfstandig(er) te gaan wonen.

Bij *Espalier*, een van de negen beschermende woonvormen van Eleos, kunt u wonen in een prachtige omgeving, op loopafstand van winkels en natuur.

Interesse?

I www.eleos.nl/espalier
E espalier@eleos.nl
T (0488) 480 060

De Saambinder Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur:

ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele,
Egge 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasterdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk Bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres

Noord-Amerika:

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

PSYCHOSOCIALE ZORG
VERPLEGING
PERSONLIJKE VERZORGING
PALLIATIEVE ZORG
MANTELZORGONDERSTEUNING
HULP BIJ HET HUISHOUDEN

Zorglijn: (010) 264 07 77
www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos THUISZORG ZORG DIE BIJ U PAST.

kina
 begrafenisverzorging

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper J. Kooijman
 010-450 66 26 0182-58 39 32
 Capelle a/d IJssel Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

HARKES *Persoonlijke zorg voor uw begrafenis*
 Begrafenis

Telefoon (0172) 21 21 22

Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop

Wij verzorgen alleen begrafenis
Dag en nacht bereikbaar – overal te ontbieden

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM

Voorstraat 41 – 3245 BG Sommelsdijk
 Tel. (0187) 48 26 14 – Fax (0187) 48 45 20

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
 Begrafenisonderneming

Barneveld, Scherpenzeel e.o.
 A. Koster
 Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
 3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Begrafenisonderneming STAM
 Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
 Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

Orgelmakerij Boogaard

Gravenstraat 4
 7461 TN RIJSEN
 Telefoon 0548-521637
 Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

- DIVERSE BLOKFLUITEN
- MUZIEKSTANDAARDS
- ROEMEENSE PANFLUITEN

R. MULDER - STAPHORST
 06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944
WWW.MULDERMUZIEK
INSTRUMENTEN.NL

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
 Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:
 Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken
 voor jong en oud, Voordeelboeken,
 Tweedehands, CD's en bladmuziek.

Begrafenisverzorging Kamsteeg

Waar u ook woont, wij zijn dag en nacht bereikbaar
Wij verzorgen alleen begrafenis

0183 - 44 94 94

Hoofdgraaf 5 - 4281 NM Andel
www.begrafenisverzorgingkamsteeg.nl

Voor Werkendam: A.L. Bor, tel. 0183-512859

Een respect- en stijlvolle uitvaart is onze zorg

begrafenisverzorging Den Hollander

Begrafenis in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken.
 Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
 Geen crematies.

T. den Hollander
 P.N. den Hollander
 Mozartlaan 13
 3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509
www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

PSYCHOLOGENPRAKTIJK BROUWER

hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

- **RIDDERKERK**
 Verlengde Kerkweg 11
- **BARNEVELD**
 Wilhelminastraat 14
- **METEREN (GELDERMALSEN)**
 Dorpsstraat 18

Bel voor informatie of aanmelding:
0180 - 42 69 55
 of kijk op www.psychbrouwer.nl

(Tele)communicatie • Netwerken • Beveiliging • Audio

Lagarde

Voor een klinkend resultaat!

Dorpsstraat 102 • 3881 BE Putten • (0341) 37 57 57 • www.lagarde.nl

Meer dan 1.000 soorten tegels in onze showroom!

Altijd vele aanbiedingen online!

- Professioneel advies
- Vakkundig gelegd
- scherpe prijzen
- wandtegels
- vloerverwarming

KROON
 VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

